

Сливка Я. І.,
студ. гр. ЕОАм -12
Національний університет «Львівська політехніка»
Науковий керівник – Чубай В.М.,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аналізу

ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ ДОХОДІВ, ВИТРАТ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ В ПОДАТКОВОМУ ТА БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Податок на прибуток підприємств в економіці України має важливе значення, оскільки головну роль у формуванні доходів держави відіграє оподаткування підприємницької діяльності. Саме тому відображення валових витрат і валових доходів на підприємстві є одним з основних завдань податкового обліку.

Поняття та сутність валових доходів та валових витрат регулюється Законом України «Про оподаткування прибутку підприємств». Згідно нього, валові доходи – це загальна сума доходу платника податку від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах як на території України, так і за її межами. Валові витрати – це сума будь-яких витрат підприємства у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, що здійснюють як компенсацію вартості товарів (робіт, послуг), які купують для використання у власній господарській діяльності [1].

Поняття "валові витрати" і "валові доходи" не є аналогічними витратам виробництва та обігу і доходам від реалізації продукції (робіт, послуг) та інших операцій. Тому балансовий прибуток і прибуток за декларацією про прибуток підприємства є різними величинами.

Формування податкового зобов'язання з податку на прибуток є однією з нагальних проблем сучасної бухгалтерії, яка вже довго обговорюється фахівцями. Проблема полягає не тільки у відмінних методах формування доходів і витрат у бухгалтерському обліку та з метою оподаткування, але і у неможливості заповнення декларації про податок на прибуток за даними бухгалтерського обліку. **Облікове обґрунтування категорії податковий прибуток** здійснюється через дослідження його економічної основи. Податковий та бухгалтерський облік неоднаково оцінюють результати господарських операцій тоді, коли існують сумніви стосовно сутності або вартісної характеристики операції. У цьому разі у бухгалтерському обліку додержуються принципу обачності, тобто необхідність застосування таких методів оцінки, що виключають завищення доходів та активів і заниження зобов'язань і витрат. У податковому ж обліку керуються протилежним підходом – потрібно не допустити заниження доходів та завищення витрат. Це свідчить про відмінність в обранні методів оцінки, а не про різницю по суті між обліковим та податковим прибутком. Особливо ці відмінності помітні при здійсненні бартерних операцій, операцій з пов'язаними особами та з контрагентами, зареєстрованими в офшорних зонах, операцій з безоплатної передачі активів тощо [2].

Користувачі фінансової звітності (власники, кредитори, інвестори) інвестували в підприємство або збираються це зробити, отже, вони зацікавлені в такій оцінці його активів, яка б гарантувала, що підприємство за будь-яких умов зможе використати на погашення своїх зобов'язань активи в сумі не меншій, ніж відображено у звітності. Якщо ж існують сумніви щодо оцінки, а також щодо існування активів, тоді вони не можуть бути гарантією повернення вкладених коштів. Держава в більшості випадків нічого не вкладала й не повинна вкладати у підприємство, однак вона має перерозподілити певну частку прибутку підприємства за допомогою податків. Тому фіскальні органи не може задовольнити оцінка прибутку, яка базується на принципі обачності, оскільки це може призвести до вилучення через податки меншої від визначеної законодавством частки реального прибутку.

Отже, в основі податкового прибутку лежать ті самі економічні процеси, які формують і обліковий прибуток, що підтверджує доцільність гармонізації бухгалтерського та податкового обліку.

Література:

1. *Про систему оподаткування: Закон України від 25 червня 1991р., зі змінами та доповненнями;*
2. <http://www.lib.ua-ru.net/inode/36032.html>.